

Romano hangos

8

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 9 • ČÍSLO 5 • VYŠLO 15. BŘEZNA 2007

zprávy

Setkání Romů v Karlových Varech

VÍDEŇ – Dětský fond OSN (UNICEF) vyzval počátkem března vlády, média a instituce v jihovýchodní Evropě, aby se zasadily o ukončení diskriminace romských dětí. Romů žije v Evropě osm až deset milionů a jsou nejpočetnější národnostní menšinou. Téměř polovina z nich v jihovýchodní Evropě je ve věku do 18 let.

PRAHA – Středočeský kraj pomůže začínajícím neziskovým organizacím, které se zabývají romskou problematikou. V březnu otevře kurz nazvaný Předseda neziskové organizace, ve kterém se 15 přihlášených naučí profesionálně řídit neziskovou organizaci: jak připravit projekt, získávat finanční prostředky či spolupracovat s médii.

PRAHA – Ministr pro místní rozvoj Jiří Čunek (KDU-ČSL) připravuje vlastní koncepci řešení romské problematiky. Vstupenkou do sociálního systému by mělo být plnění širšího okruhu povinností. Nárok na sociální dávky by měli mít ti, kteří nejen odvedou veřejné prospěšné práce, ale budou děti posílat do předškolních zařízení a sami se budou vzdělávat.

KARLOVY VARY – Proti antikanistické politice, kterou KDU-ČSL hodlá oficiálně prosazovat prostřednictvím ministerstva pro místní rozvoj, v jehož čele stojí její předseda Jiří Čunek, protestuje Grémium romských regionálních představitelů. Informace přišla v době uzávěrky RH.

V sobotu 3. března se setkali v prostorách Grémia romských regionálních představitelů v Karlových Varech zástupci dalších romských regionálních organizací, aby společně posoudili neutěšenou situaci v romské menšině na území celé ČR. Stalo se tak díky nevšední aktivitě Ladislava Bílého, představitele Romů v Karlových Varech.

V několika dalších článcích tohoto čísla Romano hangos odkazujeme na podrobnosti tohoto setkání a zveřejňujeme rovněž seznam účastníků.

Nešlo jen o posouzení celkové situace, ale i o oslovení veřejnosti a čelných představitelů státní moci i samosprávných institucí k nové diskusi, která by se nemohla obejít bez Romů. (Plný text prohlášení přinášíme na str. 1.) Doufejme, že tomu tak bude. Zdá se, že i počasí dávalo jasně na vědomí, jaká neutěšená situace tu panuje, a nejen v romských kruzích. Ten den totiž v Karlových Varech napadl čerstvý sníh a postupně se proměnil v břečku, provázenou vytrvalým deštěm. Pro ten moment to bylo symptomatické. Dnes svítí sluníčko a vše se může jevit nadějněji.

(red)

Ze setkání v Karlových Varech

Foto: ROS Karlovy Vary

Walek dal výpověď. Nepohodl se s ministryní

Džamila Stehlíková

Ředitel kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské komunity dal výpověď. Dověděli jsme se to

dnes, tedy v pondělí 12. března. Není to zase až tak veliké překvapení. Nějaké náznaky se daly vystopovat v předcházejících dnech a týdnech.

Není naším zvykem příliš spekulovat, ale jsou okolnosti, které jsou zcela zřejmé a je věcí politického komentátora dát čtenářům svůj komentář k celé záležitosti, týkající se jistě lidských práv a problematiky tak zvané romské. Ostatně jsme vyzpovídali i Czeslawa Walka, svoje odstoupení vyjádřil korektně: „Když váš šéf znevažuje práci týmu, který vedete, a Rady, která tomu týmu dává podněty k práci a realizaci, není jiné cesty než odstoupit.“

Tím šéfem je míněna paní ministryně Džamila Stehlíková (Strana zelených).

Je nám také známo, že romští členové Rady dali písemně paní ministryni návrh, aby neorganizovala sbírku za chudé Romy, což nepřijala a dokonce popřela v rozhovoru v Mladé frontě dnes ze dne 7. března. Nesouhlasila rovněž s výsledkem jednání posledního zasedání Rady a jejími závěry. To jsou fakta, dál už můžeme jenom domýšlet, co to vše znamená.

Tedy: v každém případě se jedná o velmi nepříjemné nedorozumění, dá-li se to tak nazvat, které může vést i ke zrušení Rady, jediného

Pokračování na str. 3

z obsahu

V Británii jsou úspěšnější

V diskusích o vzdělávání romských žáků uvádí, že nemají zájem o vzdělání, že nevěnují pozornost výuce svých dětí, nedbají o jejich školní docházku.

strana 4

Tvrdý útok v Přerově

Letos se konaly již tři větší neonacistické demonstrace. Po lednové v Otrokovicích a únorové v Bruntálu se ultrapravicově sešla 10. března v Přerově.

strana 5

Poučme se z historie

Debaty nejen o romské historii se rozvinula v pobočce Knihovny Jiřího Mahena v Brně-Bohunicích. Diskuse se nakonec rozvinula spíše na aktuální téma.

strana 7

Prohlášení romských regionálních představitelů v Karlových Varech Za horšící se situaci nese plnou odpovědnost vláda

Na základě vážnosti situace v romské národnostní menšině se sešli 3. března v Karlových Varech níže podepsaní regionální představitelé Romů a dohodli se na závěrech, které dále zveřejňujeme. Prohlášení obdrželi premiér vlády, místopředsedové vlády za Stranu zelených a KDU-ČSL, předsedové opozičních stran ČSSD a KSCM a členové Rady vlády pro záležitosti romské komunity.

Cílem jednání bylo definovat nově vypracování společného postupu při prosazování oprávněných zájmů a potřeb romské národnostní menšiny, při čemž neusilujeme o získání privilegií nad rámec oprávněných práv příslušníků jedné z národnostních menšin v rámci existujícího právního státu.

Vláda ČR nese plnou odpovědnost za zhoršující se situaci v romské národnostní menšině, aniž činí náležitá opatření. Vládní program integrace Romů do společnosti, který má vláda k dispozici a který je každoročně aktualizován, nevede vládu k účinné realizaci tohoto programu.

Účastníci shromáždění vidí základní realizační kroky v opatřeních a programech, které sníží obrovskou nezaměstnanost uvnitř romské národnostní menšiny. V zastavení procesu neúspěšnosti romského žáka v české škole, který je násoben obecně prohlubováním chudoby sociálních vrstev a snižováním jejich šancí ke vzdělání. V nízké kontrolní funkci státu v oblasti lidských práv a neúnos-

ném výkonu soudní moci v této oblasti. V naprosto negativním výkonu samospráv v oblasti bydlení a péče o sociálně slabé občany, včetně selhání výkonu kontroly vlády v oblasti lidských práv na místní a regionální úrovni.

Vláda má dostatek prostředků, aby mohla činit kroky legislativní, exekutivní, včetně nápravy výkonu moci soudní.

Rovněž konstatujeme, že ve společnosti a bohužel i ve státních a vládních institucích není vnímán romský holocaust náležitě a v důsledku toho nebyly vykonány konkrétní kroky v nápravě křivd. Máme tím na mysli někdejší koncentrační tábory Lety u Písku, Hodonín u Kunštátu a odškodnění zločinů

a křivd spáchaných na Romech za druhé světové války podle zákona č. 261/2001 Sb.

Trváme na účasti romských představitelů při profesionálním zpracování programu vzestupu

příslušníků romské národnostní menšiny, včetně případné „Agentury“, funkce Rady vlády pro záležitosti romské komunity a jiného, což bereme jako právo a účastí na řešení svých záležitostí.

Organizace a jejich zástupci, kteří prohlášení navrhli a podepsali:

Ladislav Bílý, Grémium romských regionálních představitelů
ing. Karel Holomek, Společenství Romů na Moravě
Josef Duna, Romské sdružení Jekhetano Pardubice
Emil Gorol, Romské sdružení Jekhetano Trutnov
Čeněk Růžička, Výbor pro odškodnění romského holocaustu
Ladislav Vašek, Sportovní federace Romů ČR
Milan Kováč, Romské občanské sdružení Karlovy Vary
Igor Malík, Romano Kulturno Jekhetaniben Rokycany
Ondřej Giňa, Evropské fórum Romů a Travellerů ERTF
Ladislav Drevňák, Romská jednota Vysočina

Kartičky pro těhotné?

Paní ministryně Džamila Stehlíková má v úmyslu zavádět kartičky pro těhotné ženy, aby dostaly místo k sezení v hromadné dopravě. Není pochyb o tom, že to myslí dobře. Ten dobrý úmysl má však jednu vážnou vadu na kráse.

Ríká nám totiž – ať už je to pravda či nikoliv – že většina lidí cestujících v tramvajích jsou pacholci, kteří nehodlají automaticky, bez kartičky, uvolnit místo těhotné ženě. V každé alespoň trochu kultivované lidské pospolitosti je totiž nepsaným pravidlem uvolňovat místo nastávajícím matkám. Kde ta kultivovaná společnost není, ani kartička nepomůže! Totéž samozřejmě platí i pro seniory, pro něž paní ministryně zamýšlí zavést také něco podobného.

Sbírka pro Romy, deportované do horských zřícenin, byla rovněž taková kartička. Když se to vezme kolem a kolem: to, co ministryně navrhuje, je „pozitivní diskriminace“, chcete-li „pozitivní akce“ nebo také anglicky řečeno „affirmative action“.

Ministryně Stehlíková podobnými akcemi přímo hýří. Chtěl bych volat: „Sláva jí! Konečně se někdo takový našel.“ Ale nemohu!

Koneckonců i ti Romové podanou ruku paní ministryně odmítli. Vycítili, že tady něco nesedí.

Pomoci totiž jen někomu není příliš skvělé řešení; pomoci někomu, je-li potřebný (viz těhotná žena), s apriorním předpokladem, že to lidi nepoznají nebo necítí, je pochybené – a urážlivé!

Nemám nic proti křesťanským skutkům. Nemám nic proti pozitivní diskriminaci. Ale nakládejme se vším tím velice opatrně. Ne nadarmo se říká: „Chraň nás bože před mesiáši!“

Tak to prostě a jednoduše nejde – při vši úctě a zdvořilosti. Hledáme taková řešení, která vytvoří prostředí, kde budou děje probíhat bez příkazů a zákazů. Pak nastane jistota, že budou fungovat trvale.

Ríkáte, že to je náročné, složité, těžké, možná nemožné? Jistě! Ale nic jiného neexistuje!

Karel Holomek

Nemocnice se omluvila za sterilizaci

OSTRAVA – Vedení Vítkovické nemocnice se 12. března omluvilo čtyřiařicetileté Heleně Ferenčíkové, která ji žalovala za nechtěnou sterilizaci. Omluvu v lednu nařídil Vrchní soud v Olomouci. Podle něj se lékaři nemocnice dopustili protiprávního jednání, neboť provedli sterilizaci bez kvalifikovaného souhlasu žalobkyně. Dopustili se tím zásahu do jejího zdraví a soukromí.

Dle vyjádření olomouckého soudce Jaroslava Hýkla měla takovému lékařskému zásahu předcházet žádost pacientky, vyšetření, rozhodnutí sterilizační komise a souhlas. V tomto případě však ženu lékaři vyzvali k tomuto zákroku až během porodu.

Ferenčíková chtěla po nemocnici také milionovou náhradu za nema-

jetkovou újmu, kterou však soud zamítl. Potvrdil tak verdikt ostravského Krajského soudu z listopadu 2005. Lékaři sterilizovali před šesti lety tehdy devatenáctiletou Helenu Ferenčíkovou po porodu druhého dítěte. Podle nich postupovali v zájmu zachování zdraví pacientky, která už podruhé rodila císařským řezem.

O problému se v ČR začalo hovořit na podzim 2004, když Evropské středisko pro práva Romů zveřejnilo podezření z nucených sterilizací Romek. Podle evropských romských aktivistů docházelo k nedobrovolným sterilizacím také v Maďarsku, Bulharsku a Rumunsku, ale nejvíce případů přý bylo v ČR a na Slovensku.

(red)

První jarní den přivítají na kolech

Pobočka Společenství Romů na Moravě v Rýmařově přivítá první jarní den cykloturistikou. Už teď mladí cyklisté jezdí na horských kolech po okolí Rýmařova a tak se zároveň připravují na chystaný prázdninový cykloturistický tábor. Na fotografii vidíte členy cykloturistického kroužku před komunitním centrem, které má rýmařovská pobočka SRNM v pronájmu.

Hledají strážníky z řad Romů

V Mostu se nadále snaží zaměstnat romské strážníky. Žádný ze sedmi Romů, kteří se dosud přihlásili v rámci náboru, nesplňoval základní kritéria pro tuto práci.

Městská policie přesto nyní oslovila 20 středních škol, občanských sdružení i starostů obcí se žádostí o zprostředkování kontaktů na případné zájemce mezi Romů, sdělil 12. března personální zástupce městské policie Luboš Trojna.

Informativní schůzky se uskutečnily 28. března a 25. dubna vždy v 15.30 hod. v Klubu národnostních menšin na třídě Budovatelů v Mostě.

Podle Trojny má město zájem o integraci romské komunity do společnosti. V Mostě žijí Romové zejména na sídlišti Chanov, kde jich je asi 1600. Obývají ale také centrální část města. Budoucí strážník musí být občanem ČR, bezúhonný, spolehlivý, fyzicky a duševně způsobilý a musí mít ukončené střední odborné nebo úplné střední odborné či všeobecné vzdělání.

Mostecká městská policie dosud spolupracovala při náboru romských strážníků se vzdělávacím institutem Polis v Příbrami, který se profesní přípravou strážníků obecní a městské policie zabývá.

Od roku 1991 vyškolili jeho zaměstnanci více než deset tisíc strážníků, Romů ale mezi nimi bylo jen několik.

Cílem speciálního rekvalifikačního kurzu pro strážníky romské komunity a národnostních menšin byla podle ředitele institutu Oldřicha Skarky snaha zvýšit u této těžko zaměstnatelné skupiny lidí šanci uplatnění na trhu práce a začlenit je do společnosti.

Přiznal ale, že neuspěl. Ministerstvu práce a sociálních věcí proto oznámil ukončení projektu. Nevyčerpá tak dotaci jedenáct milionů korun, kterou na projekt vyčlenila EU. (red)

Karlu Holomkovi k sedmdesátinám

Inženýra Karla Holomka jsem poznala někdy v začátku let sedmdesátých, kdy byl vyhozen z vysoké školy v Brně z místa odborného asistenta pro svoje politické postoje. Nesouhlasil s okupací 21. srpna 1968, kritizoval ji, odmítl být konformní. Přestože byl strojním inženýrem

a přednášel na vysoké škole a republika neměla mnoho takto vysoce vzdělaných Romů, musel dělat v nekvalifikovaných profesích. Jezdil z Brna, kde bydlel, do severních Čech, jezdil přes Prahu a občas dělal spojku mezi lidmi, kteří byli v opozici v Brně, a těmi, co byli v Praze. V jeho chatě v Brně se scházeli disidenti, včetně pozdějšího prezidenta Václava Havla, přijížděl tam Jiří Hanzelka s Miroslavem Zikmundem, tam se překládaly a rozepisovaly texty, opisovaly tehdy zakázané knížky na mechanických psacích strojích a pomocí průklepových papírů byly rozmnožovány.

Na tom všem se také podílel ing. Karel Holomek. Je to asi jediný Rom na světě, který osobně na psacím stroji několikrát opsál a rozmnožil knihu Georgie Orwella „1984“.

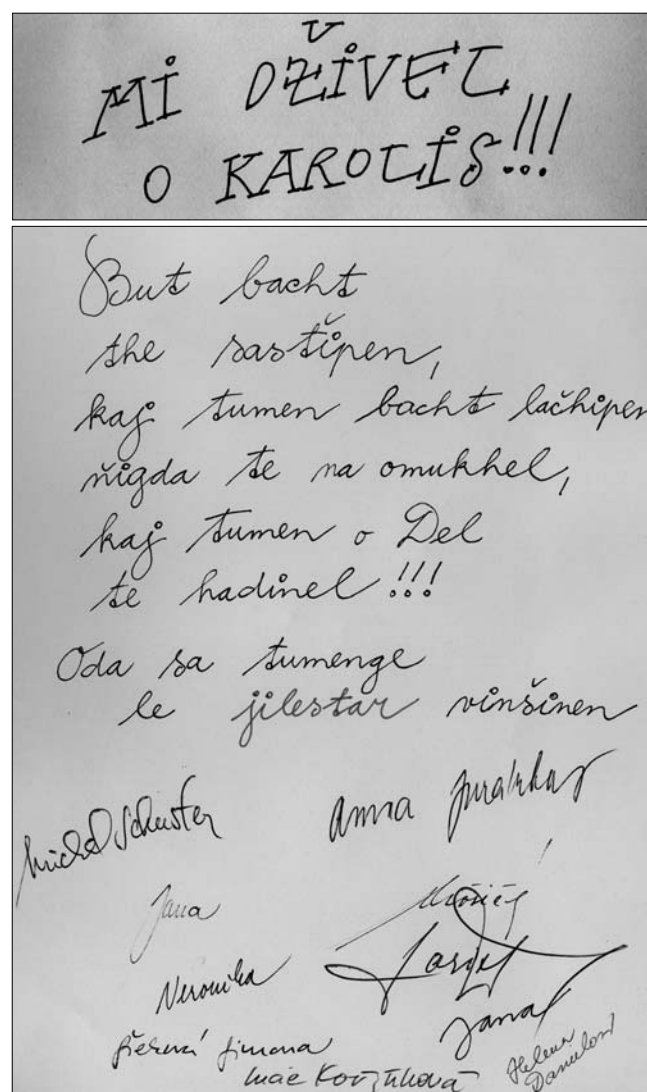
V roce 2002 dostal od prezidenta Václava Havla státní vyznamenání. Karla Holomka jsem navíc nejméně od začátku let sedmdesátých znala i přes politologa,

vysoškolského učitele Komenského fakulty v Bratislavě a později bagristu a mého spoluvězně, docenta Milana Šimečku, který byl jeho švagrem. Proto byl Karel Holomek spojkou nejen mezi Brnem a Prahou, ale vlastně i Bratislavou. Jeho jméno i jeho význam pro Romy a jakési romské obrození jsem znala i od Mileny Hübschmannové, která spolupracovala již s otcem Karla Holomka, JUDr. Tomášem Holomkem, který byl prvním vysokoškolsky vzdělaným Romem v Československu.

Po převratu 1989 se Karel Holomek stal na dva roky poslancem České národní rady za Občanské fórum. Již tehdy koncipoval zásady emancipace Romů a zasazoval se o jejich integraci do společnosti na úrovni regionální i celostátní, a později také mezinárodní. Byla jsem s ním na konferenci v Ankaře, kde se podílel na založení mezinárodního Helsinského výboru pro Romy, což se opravdu podařilo. Od té doby je Karel Holomek zván na mezinárodní setkání a v této republice byl členem Rady pro lidská práva a pro záležitosti romské komunity. Založil také Muzeum romské kultury a byl skoro patnáct let předsedou nevládní romské občanské organizace Společenství Romů na Moravě a předsedou Společnosti odborníků a přátel Muzea romské kultury a šéfredaktorem romských novin Romano hangos, které také zakládá.

Jsem ráda, že Karla Holomka znám, vážím si přátelství jeho a členů jeho rodiny. Proto bych nyní, k jeho sedmdesátinám, mu ráda popřála všechno nejlepší za sebe i za „gádži“ z celé České republiky, kteří to myslí s Romy dobře. Hodně zdraví, Karle, my všichni, nejen Romové, tě potřebujeme!

Jiřina Šíková

Blahopřání od pracovníků Muzea romské kultury

Holocaust se netýkal jen Židů – pietní akt v Muzeu romské kultury

Pavel Fried z brněnské Židovské obce, který prošel peklem koncentračních táborů
Foto J. S. S.

Dne 7. března 2007 si v rámci pietního aktu návštěvníci Muzea romské kultury v Brně připomněli 64. výročí prvního masového transportu protektorátních Romů do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau. Zároveň proběhla vernisáž výstavy Holocaust Romů na Slovensku, kterou muzeum zapůjčilo slovenské občanské sdružení In minorita.

„Pietní akt je součástí projektu, které se snaží upozornit na fakt, že za druhé světové války bylo na území protektorátu vyvražděno největší procento Romů ze všech evropských zemí – plných 90 procent předválečné romské populace,“ podotkl při té příležitosti historik muzea Michal Schuster.

Transport 7. března 1943 byl prvním masovým transportem protektorátních Romů do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau. Stalo se tak na základě rozkazu říšského ministra vnitra a vůdce SS Heinricha Himmlera z 16. prosince 1942, který nařizo-

val nucenou koncentraci všech rasových „cikánů a cikánských míšenců“ z Německem okupovaných území v osvětivském táborovém komplexu.

V Brně se celá akce začala odehrávat ve stájkách jízdního oddílu protektorátní policie, které se nacházely na Masné ulici. Tam byly od prvních březnových dnů 1943 soustředovány v nelidských podmínkách celé rodiny z romských kolonií v Brně a z dalších částí Moravy. Věžňové museli hned po příchodu do těchto stájk odevzdat všechny osobní doklady, byli potupně ostříhání a vydezinfikováni. Podle vytvořeného seznamu pak byli 7. března 1943 přivedeni k rampě v nedalekých městských jatkách a odtud byli nákladními vagony transportováni do cílové stanice. Takto bylo v jeden den odvezeno více než tisíc romských mužů, žen a dětí všech věkových kategorií, z nichž většina nepřežila.

K připomínce tohoto transportu byla roku 2000 umístěna pamětní

deska (autorem je akademický sochař Z. Řehořík) z iniciativy historika prof. Ctibora Nečase, Muzea romské kultury a Magistrátu města Brna právě na jedné z budov bývalého shromaždiště v Masné ulici. Od té doby se u ní každoročně konaly pietní akty k připomínce romských obětí. Po demolicí celého komplexu se tak děje na půdě Muzea romské kultury, kam byla deska zapůjčena vlastníkem – Muzeem města Brna – a kde je také uložena.

Podle Pavla Frieda z Židovské obce, který holocaust zažil, nebyla genocida lidí nepohodlných nacistickému režimu „žádný náhodný výmysl“. Holocaust podle něj „byl vzrostlý strom, zalévaný etnickou a náboženskou nesnášenlivostí. A dosud ten strom bohužel neuschl. Setkání neonacistů jsou toho důkazem.“ Setkání v muzeu zakončil úryvek z filmu „Z“. Po rozsvícení světel panovalo ticho.

„Strom nenávisti nesmíme nechat růst. Vždyť nás k tomu zavazují ty tisíce mrtvých,“ podotkl Fried. Hrůzné skutky, které byly spáchány před více než 60 lety, se snaží různé skupiny „historiků“ a aktivistů zlehčovat či přímo obracet.

Nedávný soudní proces s nejznámějším popíračem holocaustu Němcem Ernstem Zündelem (76 let) skončil jeho odsouzením, ale rozhodně mu neubral na popularitě. Popírání holocaustu patří také mezi ideovou municí neonacistů, kteří začínají v posledních měsících čím dál více vystrkovat svoje hnědé růžky.

Lucie Kořínková
Muzeum romské kultury,
Jiří Salík Sláma

Dluhy jsou jedním z důsledků nezaměstnanosti

Ilustrační foto

Archiv RH

V drtivé většině romských rodin, které jsou kvůli nezaměstnanosti odkázány na sociální pomoc státu, se potýkají s dluhy. Jedná se o dluhy na nájemném, platby za služby spojené s bydlením, ale také na půjčkách a různých úvěrech.

Dnes není problém získat „rychlé prachy“, které vám přinesou až do bytu a další podobné „služby“. Jsou rodiny, které se takto zadlužily na mnoho let dopředu, a přitom překročily své možnosti splácet získanou půjčku. Zajít za

hranici rodinného rozpočtu je velmi snadné a rodina, která se takové neuvážitosti dopustila, z toho má na mnoho let velké problémy. Svoje o tom ví i paní Ilona (příjmení si nepřeje uvést) z Pardubic. „Manžel dělal v pekárně a docela nám to finančně vycházelo. Měli jsme na zaplacení nájmu i na další výdaje. Vždy nám zůstalo na živobytí, takže jsme to zvládali od měsíce k měsíci. Před dvěma lety ale přišel manžel o práci a nic jiného si nemohl najít. Půl roku dostával podporu z úřadu

práce, pak jsme přešli na sociálku. Postupně se nám všechno hroutilo pod rukama. Napřed jsme prodali pár věcí, které jsme mohli oželeť, ale situace se zhoršovala, protože ze sociálky se vyžít nedá. Nedokázala jsem zaplatit všechno potřebné, a když přišly doplatky za vodu, elektřinu, plyn, tak jsem neměla z čeho platit. Dluhy vzrostly na několik tisíc a já nevěděla kudy kam. Vzali jsme si půjčku na splacení dluhů, ale byli jsme na tom ještě hůř. Všechno to skončilo tak, že jsme přišli o byt a dluhy nám neustále rostou. Manžel je stále bez práce a jako pětičlenná rodina teď žijeme v jedné místnosti v holobytu.“

Příběh podobný tolika jiným. Ztráta zaměstnání představuje drastický zvrst v rodině a v jejím životě. Řešení je pouze jediné: získat práci. To je ale obrovský problém postihující Romy v celé republice, jehož řešení je v nedohlednu. Takto vznikají „neplatiči“, z nichž se stávají „nepřízpůsobilí“. Ale ať je budeme nálepkovat jakkoli, hlavní příčinou je obrovská nezaměstnanost. Dluhy, do nichž se nezaměstnaní Romové propadají, jsou jejím přímým důsledkem. **Dezider Giňa**

komentář

Dobrá rada nad zlato

KAREL HOLOMEK

To by jistě mohla ocenit Džamila Stehlíková, ministryně bez portfeje, kdyby se před svým rozhodnutím uspořádat sbírku pro chudobné Romy, poradila s nějakým Romem Romkou. Ti by ji určitě poradili dobře, aby nečinila, co měla v úmyslu, být to byl úmysl ušlechtilý a křesťanský. Neřešil by však nic! Ostatně jí to písemně radila, jen o dveře vedle její kanceláře, skupinka romských intelektuálů a intelektuálek z Rady vlády pro záležitosti romské komunity.

Naskytá se otázka, s kým se paní ministryně radí – a nejen ona? Jestli měla nějakého poradce a on jí právě tohle poradil, tak já bych jí teď radil, aby se ho rychle zbavila. Není už skutečně na čase hledat radu u odborníků? Člověk žasne, na co naši moudří otcové a matky tam nahoře přicházejí.

V případě problematiky tzv. romské bych doporučoval poradce právě ze strany romské. Mělo by to dva účely:

*– oni skutečně svým věcem dobře rozumí,
– rozumí těm věcem sice po svém, což se právě mnohým nelíbí, ale v tom tkví podstata věci celé: chce-li totiž někdo rozhodovat o Romech a jejich záležitostech, neměl by to dělat o nich a bez nich! A tím se dostávám k nejčerstvější záležitosti, která se odehrála první březnovou sobotu v Karlových Varech, kde se sešli představitelé deseti regionálních romských organizací a v rámci svého veřejného prohlášení vyslovili vážné obavy z vývoje situace v romské národnostní menšině v ČR. Toto prohlášení je určeno představitelům vládní koalice, ale i opozici a lze se s ním seznámit určitě prostřednictvím ČTK.*

V prohlášení se upozorňuje na jednoznačnou odpovědnost vlády při vytváření podmínek pro řešení skutečně dramaticky se zhoršující situace početné romské menšiny v ČR. Té odpovědnosti se vláda rozhodně nezřekne zřízením případné Agentury, o níž se ve vládních a snad i parlamentních kuloárech hovoří. Prohlášení se drží poukazu na řešení zásadních problémů, za které jsou považovány katastrofická nezaměstnanost Romů sledovaná uvnitř komunity, stále přetrvávající neúspěšnost romského žáka v české škole (která je násobně narůstající chudobou v celé společnosti a tím i nižší dostupností kvalitního vzdělání v těchto vrstvách), hanebně nízkou kontrolní funkcí vlády v oblasti lidských práv a v neúnosném výkonu soudní moci v této oblasti, včetně selhání výkonu kontroly vlády na místní a regionální úrovni.

Není bez zajímavosti, že romští představitelé trvají na své účasti při profesionálním zpracování programu vzestupu příslušníků romské národnostní menšiny. Tuto účast berou jako legitimní právo účasti na řešení vlastních záležitostí v demokraticky fungující zemi. Faktem zůstává, že mezi autoritami v horních patrech naší politiky není zastoupen jediný Rom, který by zabraňoval aspoň těm nejhorším excesům, se kterými se denně v této oblasti setkáváme. Jiných moudrých a chytrých je dost, aspoň se tak všichni tváří, jenom výsledky se jaksí nedostavují. Tak jsem zvědav, jestli se aspoň někdo chytne za nos. Čekal bych to ovšem od zelených. Ti slibovali, že žádné excesy v této oblasti mezi koaličními partnery nepřipustí. Uvidíme! Místopředseda vlády Bursík a ministryně Džamila Stehlíková jsou také mezi adresáty zmíněného prohlášení.

Walek dal výpověď ...

Dokončení ze str. 1

poradního institutu vlády ve věci romských komunit. Není pochyb o tom, že návrhy Rady vládě, odsud pocházející, byly dobré a hodné realizace. Na těch radách pracovali ti nejlepší odborníci z vlády a občanské sféry, jací byli momentálně k dispozici.

Jak s nimi nakládala vláda (vlády), je už jiná věc a rozhodně není možné Radě vyčítat, že to či ono nebylo splněno nebo bylo plněno nedostatečně. Bylo by rozhodně neuvážené a nešťastné Radu rušit. Její úkoly jsou zcela jiné, než by byly dány do vínku Agentuře, pokud někdo koketuje s touto myšlenkou.

Ministryně Džamila Stehlíková se zatím prezentuje spíše jako hroucá ochránkyně Romů, ale co zatím vymyslela, není to, co by bylo třeba. Dali jí to jasně na vědomí i Romové sami. Je nám líto, že musíme být tak nepokrytě kritičtí u člověka tak mimořádně vstřícného.

Co to na řeknou asi zelení v čele s Martinem Bursíkem, místopředsedou vlády? O něm je přece známo, že mu jde o koncepční řešení záležitosti. Jak asi pojme nápady své kolegyně a její, zatím, bezkonceptní a rozpačité přešlapování? Velmi špatné pro zelené! A ještě horší pro Romy!

Karel Holomek

Není vám lhotečné dění kolem vás?

Chcete, aby se lidé dozvěděli nejen o problémech, které vás trápí, ale také o aktivitách romské komunity ve vašem bezprostředním okolí?

Napište nám!

ze Slovenska

Připravují se na svátek všech Romů

Občanské sdružení Spolu se sídlem v Kremnici (okres Žiar nad Hronom) pořádalo v polovině března v Košicích dvoudenní setkání romských aktivistek v rámci projektu Romská ženská síť. Podle Dany Tokoliové ze sdružení Spolu je „cílem projektu posilovat postavení a sílu romské ženy v komunitě, ale zároveň odstraňovat rodové a společenské bariéry“.

Setkání se také zabývalo Mezinárodním dnem Romů. Sdružení vidí problém v neinformovanosti Romů, kteří mnohdy ani netuší, že 8. duben je jejich mezinárodním svátkem a že mají svou vlajku a hymnu. Účastnice proto hovořily

o tomto svátku, aby mohly ve svých bydlištích informovat ostatní Romy a také jim pouštět romskou hymnu, kterou si odvezly na CD. V jednotlivých místech dostanou také romské vlajky.

Hlavním výstupem setkání by měly být oslavy Mezinárodního dne Romů ve všech regionech, odkud pocházely jednotlivé účastnice. Oslavy svátku budou na Slovensku ve formě kulturních akcí, diskusí a také rozhovorů k danému tématu. Do projektu jsou zapojeny ženy ze sedmi lokalit východního a středního Slovenska, které se již dříve podílely ve svých bydlištích na malých komunitních projektech.

Nevydrží prý víc než měsíc

Starosta obce Šimonovce (okr. Rimavská Sobota) Emil Madarász zabezpečil dvanácti místním Romům zaměstnání, ti však nevydrželi a odešli z něj. Šlo o práci v automobilce v České republice.

„Trvalo mi dlouho, než jsem jim práci zařídil a po měsíci je více než polovina z nich zase doma. Podle nich samotných si práci pochvalovali, že byla nenáročná, ale už se do ní nevrátí. Snažím se pro ně neustále hledat práci, ale nevydrží déle než měsíc. Vy-

světlení vidím v jejich neschopnosti pohybovat se v cizím prostředí,“ vysvětluje starosta. Problém vidí také ve vzdělanosti Romů, která se spíše zhoršuje. Těžkosti mají místní Romové i s dokončením základní školy.

Podle Madarásze se mladí Romové „neuvědomují potřebnost vzdělání a nechápou souvislost mezi vzděláním a uplatněním v práci. V obci jsou vzdělání starší Romové, ale starosti dělá podle starosty mladá generace.

Divé maky hledají talenty

Občanské sdružení Pro Donum – Společnost pro rozvoj filantropie pokračuje letos stejně jako loni ve výběru romských nadaných dětí do programu Divé maky. Jak jsme již dříve informovali v RH, program spočívá ve výběru výjimečně nadaných romských dětí, které ze sociálních důvodů nemohou rozvinout svůj talent.

Těmto dětem jsou pak vytvořeny profily s fotografií a stručným životopisem, díky kterým pro sebe najdou konkrétního dárce. Takto získané prostředky pak pomáhají

rozvíjet jejich aktivity, ať už je jejich nadání výtvarné, hudební, pohybové či literární. Pro tento rok je program stále otevřen.

Pokud tedy znáte na Slovensku nadprůměrně nadané romské dítě, můžete je přihlásit pomocí formuláře na www.divemaky.sk. K formuláři je třeba připojit podklady dokazující nadání dítěte. Kandidáti do programu projdou talentovými zkouškami, které se budou konat v jednotlivých regionech Slovenska v březnu a dubnu.

(připravil J. S. S.)

Masokombinát: nejhorší ghetto?

KLADNO – Nejhorší ghetto v Kladně. Tak označují bydlení v městské ubytovně Masokombinát na periferii Kladna pracovníci tamní pobočky společnosti Člověk v tísni. Ti, kteří se sem dostanou, mají podle nich malou šanci se ze sociálně vyloučené lokality vymanit. Terénní pracovníci neziskové organizace se jim přesto snaží pomáhat. Radí, jak platit dluhy, získat lepší bydlení a práci a s pomocí dobrovolníků doučují místní děti.

„Lidé ve Velvarské ulici a v Dubí, které jsou považovány za menší ghetta Kladna, se bojí stěhování do Masokombinátu. Jsou motivováni, aby řádně platili nájemné, mnozí si hledají práci i lepší bydlení,“ uvedl ředitel regionální pobočky společnosti Martin Šimáček. Zvyšování počtu obyvatel Masokombinátu je podle něj dlouhodobě neúnosné a zvyšuje jen počet lidí, kteří se ocitnou na okraji společnosti.

Marcela Jurková
Člověk v tísni

O kečeňa hin majbuter kolen, kas nane buči

Paš o but romane fameliji kaj nakeren buči, u dživen ča le podporendar, hin bare kečeňa. Nane len sar te počinel vaš o khera, eletrika, pani, plinos the o kečeňa. Adadžives nane pharo te lel kečeň, savo tumege anena dži andro kher. Hin fameliji, save pre peste ile bare kečeňa, u kavke pes dochudle andro adošagos pro but berša, u nane len o kečeňa sar te počinel.

Te len baro kečeň hin igen lokes, kajča palis nane sostar te počinel, u andre kada pele but romane fameliji sar pes kada ačo mange phendža jek romni, savi pes vičhinel Ilona. „O rom kerelas buči andre pekarňa, u nasam le lovenca namištes. Sas amen sostar te počinel o kher the savoro so kampelas Sakovar amenge ačholas vareso pro dživipen, u kavke oda

džal čhon čhonestar. Anglo duj berš našadža o rom e buči, u aver than našči arakhla. Jepaš berš chudahas podpora khata úřad práce u palis gelam tel e socialka. Kajča savoro džalas goreder, u nabirinahas te dživel avri kolestar, so chudahas sar podpora. So birindžam ta bikenadžam andal o kher, kajča savoro sas goreder the goreder. La socialkatar pes nadel te dživel avri. Kolestar so chudahas nabirindžom savoro te počinel u the te dživel. Sar avla te dopočinel o pani, eletrika o plinos, ta imar nadžanasav so te kerel, ta ilom pučka, kaj te počinas o kečeňa. Kajča kaleha avla savoro mekgoreder. Čhide amen avri andal o kher, u o kečeňa džanas upreder. O rom dži adadžives nakerel, sam panč džene, u akana dživas andro holobitos andre jek kher.“

Andre kajsi situacija pele igen but romane fameliji. Sar manuš našavel e buči, visalol leske calo dživipen andre famelija. Nisar pes olestar manuš nadochudela te nakerela buči. Kajča adadžives te arakhel bučin hin anglo Roma igen phares, u kada nane ča pre jek than. Kada džal pal calo republika, maškar savore Roma, u sar dičhol kada kavke ačhola mek but bare berša. Kalestar, kaj le manušen nane buči aven bare pharipena, u kavke o Roma ačhon „nepřizpůsobiví“ the „nepřizpůsobiví“. Kajča choc te amenge phenena sar kamena, savore pharipena aven avri kolestar, kaj hine bi bučakero, u kalestar aven avri o kečeňa, andre save peren o bibučakere Roma.

Dezider Giňa

Andro anglicka školi siklon o romane čhavore feder

Andro diskusiji pal koda sar siklon o romane čhavore pes vakere, kaj o Roma nabajinen la školatar, nakamen te siklol u naphiren andre škola sar kempel. Andre varesoste hin čačipen, kajča čačipen hin the koda, kaj o Romen nakamen koda nalačo sikaviben avke sar sako aver so hin nalačo. Pharipen hin the andre koda, kaj pal ada nadžanen lačhes te del duma.

Pre aver sera, vaj keci romane fameliji pes dine anglal avke, kaj pal kada sas sudos andro Štrasburk, kajča nič lačo olestar nasas. Ta sar oda hin pro čačipen ola školaha? Talam savore Roma phirenas andro zvláštna školi, kaj phirenas o daja the o dada u palis pal lende džanas andro zvláštna školi lengere čhavore. Vaš koda jon mištes džanenas, so ode len-

gere čhave siklona u so lendar ela. Aver situacija hin paš kole čhavore, save phiren andre škola kode, kaj denaše andal e Čechiko lengere fameliji.

Dešeftangero Patrik phirel andre jepašutni škola, u kamel te džal dijader andre mekučeder. Leskeri daj phenel: „Sar avilam andre Anglija, mekphareder angle amende sas te siklol e duma. Amen o phureder dži adadžives nadžanas mištes te vakere anglicko čhibaha. O čhave gele andre škola, u amen ča pes čudalinahas, sar lenge savoro džalas mištes. Khera vakeras romanes the čečhika u le čhaven oleha nane problemi.“ Sar phenel le Patrikuseri daj hin oda avke vaš koda, kaj andre anglicko škola džanen feder te sikavel, u feder ode likerem le čhavoren. „Sar

andžom le Patrikus andre škola, o učitelja the o čhavore sas ke leste igen lače u nasas les lenca problemi, u kada leske but pomožindža andro sikaviben.“

Andre čečhiko škola avel romano čhavoro u našunel pes ode mište, bo o raklore the o učitelja len maren tele. O romane čhavore pes scirden andre peste, u nane len zor te dochudel pes avri andal o bilačhipen, savo pre lende andre škola perel. O čhavore prindžaren kaj len o učitelja nakamen te sikavel sar le rakloren, vaš oda nabajinen kolestar, sar andre škola siklon. Andre Anglija le romane čhavore džal mištes. Hin oda angle koda, kaj ode feder sikaven u feder een ode likerem, abo o Roma prindžarde, savo zorapilen hin andro sikaviben?

Dezider Giňa

V Británii jsou romské děti úspěšnější

Ilustrační foto

Archiv RH

Velice často se v diskusích o vzdělávání romských žáků uvádí, že Romové nemají zájem o vzdělání, že nevěnují pozornost výuce svých dětí, nedbají o jejich školní docházku atd. V některých směrech to tak je. Ano, o nekvalitní vzdělání Romové zájem nemají, stejně jako o jiné nekvalitní služby, zboží nebo cokoli jiného, co kvalitu nenabízí. Problém je spíše v tom, že se proti nekvalitnímu vzdělávání svých dětí neumějí ozvat.

Pravda, několik romských rodičů se ozvalo dokonce tak výrazně, že se to doneslo až k Mezinárodnímu soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Všichni víme, jak to dopadlo. Takže jak je to ve skutečnosti? Drtivá většina Romů získala vzdělání pouze ve zvláštních školách. Většina jejich dětí nastoupila do zvláštních škol, kam předtím chodili jejich rodiče. Oni tedy velmi dobře vědí, že se ve zvláštní škole nic „zvláštního“ nenaučí, na po skončení školní docházky na

tom budou stejně jako oni. Samozřejmě jsou výjimky.

Ale úplně jinak je tomu s dětmi, které navštěvují školu v zemích, kam z ČR před časem odešli jejich rodiče. Sedmnáctiletý Patrik úspěšně zvládá střední školu a plánuje dál vysokoškolské studium. Jeho matka říká: „V Anglii pro nás bylo nejtěžší naučit se anglicky. My starší s tím máme stále problém. Děti ale nastoupily do základní školy a s úžasem jsme sledovali, jak se s angličtinou vyrovnávají. Doma mluvíme romsky a česky, a přesto se jim ve škole velmi dobře daří.“ Podle Patrikovy matky je to kvalitnější výukou a také zcela jiným prostředím. „Když jsem přivedla Patrika do školy, učitelé i děti se k němu chovali naprosto normálně, a to mu velmi pomohlo v učení.“

V české škole se většina romských žáků cítí jako v cizím a nepřátelském prostředí. V takovém nepodnětném ovzduší se dětská duše uzavírá, velice těžko se vyrovnává s negativním přístupem spolužáků a s jiným vztahem a postojem učitelů. Ve Velké Británii jsou romské děti ve škole úspěšné. Je to snad tím, že tam mají kvalitnější systém výuky, lepší mezilidské vztahy, anebo tam Romové pochopili význam vzdělání?

Dezider Giňa

Inzerujte v Romano hangos

celá strana	7 000 Kč
1/2 strany	4 000 Kč
1/4 strany	2 500 Kč

Další formáty dle domluvy: 10 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání je 25 procent

Objednávky na tel. 545 246 673, e-mail: rhango@volny.cz

Neonacisté v Přerově tvrdě zaútočili Ultrapravice sílí a vzbuzuje čím dál větší strach

Policií zraněného antifašistu odvádějí z místa střetu

Neonacistické hnutí se za poslední dva roky výrazně aktivizuje. Příbylo demonstrací, veřejných akcí, ale i militantních aktivit. Pod termínem „militantní aktivita“ je však třeba si představit napadání prakticky kohokoliv – v přesile a pod vlivem alkoholu v nočních ulicích.

Neonacisté také pořádají kulturní akce, koncerty, z jejichž nemalých výtěžků financují svoje aktivity. K těm patří kromě vydávání časopisů a internetové prezentace rovněž vyzbrojování se různými (i střelnými) zbraněmi a následný výcvik v jejich používání.

Letos se konaly již tři větší neonacistické demonstrace. Po lednové v Otrokovicích (proti vlivu levice ve městě) a únorové v Bruntálu (proti americké radarové základně) se ultrapravice sešla 10. března v Přerově proti „komunistickému nebezpečí“ (uvozovky jsou proto, že pod pojmem „komunista“ si neonacisté představují prakticky kohokoliv, kdo nesouhlasí s jejich názory a tudíž je odsouzen k likvidaci). V Otrokovicích se podařilo antifašistům překazit pochod organizace Národní korporativismus (NK), která musela svůj průvod po 300 metrech otočit zpět. Po celou dobu byli navíc neonacisté konfrontováni ozbrojenými antifašisty. V Berouně o měsíc později již policie nenechala nic náhodě a antifašisty tvrdě rozehnala za pomoci zásahových výbušek. Neonacisté tak mohli v klidu přečíst svoje projevy a projít se městem. Je paradoxní, že příznivci války a vyhlazování jim nepohodlných skupin obyvatel protestují proti jinému vojenskému zařízení, jakým je americká radarová základna.

Naposledy v Přerově se organizátoři ze sdružení Národní korporativismus rozhodli vystoupit proti „komunistickému nebezpečí“, které podle nich ohrožuje město a celou zemi. Do široké škatulky neonacistických nepřátel se jak známo vejdu v podstatě všichni, kteří nemají stejný názor jako oni či jim rasově nevyhovují. Proto ihned po přjezdu prvních skupinek holohlavců na přerovské nádraží došlo k několika napadením místní alternativní mládeže a rasistických skinheads se pokusili napadnout místní Romy bydlicí nedaleko nádraží. Romové se

však nenechali zahanbit a vyzbrojeni tyčemi se postavili na odpor. Policie situaci uklidnila a neonacisté čekali na své posily. Kolem půl třetí odpoledne se před nádražím shromáždilo zhruba 150 holohlavých mladíků a několik slečen, kteří se vydali na pochod městem. Původní trasa pochodu však musel být dvakrát změněna, neboť v cestě ultrapravicovému průvodu stála barikáda vytvořená antifašisty z řad převážně mladých lidí. Antifašisté byli po krátké výzvě rozehnáni policií, která se chovala nevybíravě a několik lidí zranila. V panice, která nastala, popadali lidé na hromadu, doprovázeni údery policejních pendreků. Po rozprášení blokady měli neonacisté volný průchod na náměstí TGM, kam je policie po chvíli zadržování pustila. Všechny přístupy na náměstí byly blokovány policejními těžkooděnci a vodním dělem, takže neonacisté měli vyhrazený prostor pro své projevy.

Jako první vystoupil známý popírač romského holocaustu Jan Skácel, který i ve svých 70 letech stále vyznává radikálně nacionalistické a rasistické názory. Za Dělnickou stranu (DS) vystoupil bývalý sládkovec Tomáš Vandas (nenechme se zmást – DS je dělnická pouze názvem, jinak jde o fašistickou stranu se sociální rétorikou) a následně Roman Fojtík z pořádajícího Národního korporativismu. Pikantní byl obzvláště projev Skácela, který kromě varování před „komunistickým nebezpečím“ zmínil také II. odboj proti nacistům. Tím se asi přítomným členům Národního odporu, kteří vyznávají tvrdě neonacistické postoje, příliš nezavděčil.

Po přečtení projevů se holohlavý průvod odebral zpět k nádraží, kde se policie snažila rozvášněné agresory držet na uzdě. Tato snaha však byla marná a zásahových jednotkám nezbylo než bezmocně sledovat, jak se asi 70 neonacistů dostává mimo policejní kordony a rozbíhá se po náměstí. Následoval hon prakticky na všechny lidi, kteří se v tu chvíli nacházeli na náměstí a byli od neonacistů nemilosrdně bití a kopáni, bez rozdílu věku či pohlaví. Policie zmateně pronásledovala rozružený dav holohlavců, který se jí podařilo zpacifikovat až po dlouhých desítkách minut. Anti-

fašisté mohli jen bezmocně sledovat situaci a nakonec se rozhodli opustit okraj náměstí, na jehož okraji byli v Husově ulici drženi policejním kordonem. Cestou z náměstí se zastavili mladí anarchisté a antifašisté v romské čtvrti, kde diskutovali s místními Romy, kterých asi 50 vyšlo před své domy vyzbrojeno tyčemi a násadami od nářadí. Romové vysvětlovali antifašistům, proč se k nim nepřipojili již dříve. Podle jednoho z nich, který si nepřál být jmenován, chtěli „jen bránit svoje domovy a odrazit útoky skinů“. Nechtěli se však vydat do města, neboť měli strach z konfrontace s policií. V tu chvíli se do situace vložil tzv. antikonfliktní tým policie, který se snažil Romy „uklidnit“ hrozbami trestního stíhání a různými druhy vyhrožování a donutit je, aby se stáhli zpět do svých domovů.

Kolem 18. hodiny začala policie nahánět neonacisty do vlaků, které je rozvezly z města. K menším střetům došlo poté ještě v Olomouci, kde skupina asi 50 neonacistů vystoupila z vlaku a páchala další výtržnosti.

Policejní složky byly bohatě zastoupeny speciálními útvary z Ostravy a Prahy, jízdní policií, psovody a vrtulníkem. Dohromady bylo nasazeno 250 policistů, kteří však i přes svůj velký počet nebyli schopni zabránit agresivním neonacistům v mnoha útocích. Podivný byl také policejní přístup k zatčeným násilníkům, kteří byli vždy během chvíle opět propuštěni zpět do davu.

Řadoví policisté měli „zvláštní“ informace o tom, kdo má vůbec Přerovem pochodovat. O neonacitech hovořili vesměs jako o „antikomunistech“ a akci měl dodat nádech větší legality projev velice kontroverzního bývalého agenta Bezpečnostní informační služby Vladimíra Hučína, který se nakonec z neznámých důvodů neuskutečnil. Hučínovi zřejmě došlo, že antikomunismus za cenu spojení se s neonacisty mu nepřinese zrovna velkou popularitu.

Na akci se objevili zástupci různých stran a sdružení, které byly mezi sebou delší dobu rozhádány, a srovně tvrdili, že jedině oni jsou ti praví národovci či bojovníci za svobodu. Pokud se tento trend udrží déle, je velice nebezpečný, neboť hrozí sjednocení neonacistů (Národní odpor, částečně Dělnická strana), neofašistů (Národní sjednocení, Vlastenecká fronta) a ultranacionalistů (Národní strana) pod vlajkou zastřešujícího Národního korporativismu, který čerpá svoje ideové východiska jak z prvorepublikového fašismu, tak z nacismu. Je tedy možné, že do budoucna nás čeká renaissance české krajní pravice a zesílení jejího vlivu. Proti těmto trendům bychom se měli postavit, dokud je čas. Fašismus s neonacismem zatím nemají ve společnosti příliš velký vliv, ale to se může rychle změnit. Stačí si přečíst internetová diskusní fóra, ve kterých se to jen hemží brutálním rasismem, výzvami k likvidaci menšin a vládě tvrdě ruky. Skrytý fašismus je ve společnosti hluboce zakořeněn a stačí málo na to, aby znovu vyrostl do obudných rozměrů. Nedejme mu proto šanci.

**Text a foto
Jiří Salík Sláma**

napsali jste nám

Romská otázka V

Pouštím se do posledního článku o romské problematice. Na počátek opět připomenu cíl, který stanovit: Cílem je, aby Romové mohli a chtěli pracovat, aby mohli a chtěli dobře a poctivě spravovat svůj majetek.

Již bylo řečeno, že cesta k tomuto cíli nepovede skrze jedno závažné opatření. Bude to cesta dlouhá a trnitá. Romská otázka se nevyřeší dříve než za jednu generaci.

Předpokladem řešení je, že Češi si uvědomí svůj podíl viny na žalostném stavu Romů. Pokud budou pouze poukazovat na jejich negativní jednání a postoje, k řešení se nepřiblížíme. Řešení totiž bude vyžadovat aktivní spolupráci obou stran.

Jakkoli jsem nepřítelem sociálního inženýrství a „silného státu“, jakkoli vidím jako nebezpečné různé deformace trhu, státní zásahy a pozitivní diskriminaci, jsem přesvědčen, že romskou otázku bez aktivního, pozitivního přístupu vyřešit nelze. Bude tedy třeba formulovat promyšlenou politiku pro řešení romské otázky.

V polovině prosince jsem sledovat televizní debatu lídrů všech politických stran. Do této debaty vystoupil krátce na dálku i jeden z čelných romských představitelů (a přiznám se, že pro mne nejvěrohodnější), inženýr Karel Holomek. Řekl, že stát vlastně žádnou romskou politiku nemá. Na to zareagoval negativně pan Paroubek s tím, že pan Holomek asi vládní program nečetl. Jako kdyby to, zda vláda má romskou politiku, bylo dáno tím, že někdo něco napíše a někdo si to přečte. Kdyby vláda smysluplnou romskou politiku měla, nevzniklo by tady v posledních deseti letech na tři sta romských ghet.

Předseda lidovců Jiří Čunek má pravdu v tom, že státní politika sociální podpory vůbec nehledí na problémy, s nimiž se potýkají obce. Zájmy státu a zájmy jednotlivých obcí jako by se v této věci rozcházel.

Předpokladem řešení romské otázky bude, že se na něm budou aktivně a rovnoprávně podílet obě strany. Romové nesmějí mít pocit, že někdo rozhoduje „o nás bez nás“. Pokud se někdo pokusí řešit romskou problematiku bez Romů, zůstanou Ronové pasivní a nevyřeší se nic. (Pokud se za „řešení“ nebudou považovat kroky čistě represivní.)

Ano, Romové jako celek jsou na tom špatně. Z hlediska vzdělání, morálky, z hlediska sociálního. To ale neznamená, že se mezi Romy nenajdou lidé šlechtní. Lidé, kteří něčeho pozitivního dosáhli.

Jedním z prvních kroků, který by nás tolik nestál a přitom by mohl mít dalekosáhlé pozitivní účinky, by bylo vyzdvihování romských hrdinů. Sami Romové potřebují vědět, že mají na koho být hrdí. Potřebují pozitivní vzory. A „šlechtní Romové“ potřebují vědět, že najdou i u „bílých“ uznání. „Bílí“ potřebují opustit oblíbené klíše „ano, sem tam se vyskytne ‚hodný‘ cikán, ale to je výjimka, která potvrzuje pravidlo“.

Zde by mohly velmi pozitivní úlohu sehrát sdělovací prostředky. Což tak, kdyby některý celostátní deník či některá televizní stanice zavedla rubriku „Rom měsíce“, kde by popsala jednu romskou osobnost či rodinu, která jde příkladem ostatním?

Děti ve školách by se měly povinně učit základní fakta z romských dějin. Měly by se dovědět, jak se po staletí většinová společnost k Romům chovala. A měly by poznat alespoň několik výrazných romských osobností, které dosáhly něčeho pozitivního.

Dále: je potřeba vytvořit nevelkou instituci – a dával bych přednost nějaké nadaci či občanskému sdružení než nějakému vládnímu úřadu – která by se zabývala sbíráním a vyhodnocováním materiálů o pozitivním řešení romských problémů, především v ČR, ale i v zahraničí. Proč jsou výsledky práce Kumara Vishwanathana v Ostravě tak pozitivní? Jaké jsou společenské důsledky působení slovenského romského apoštola Štefana Horna? Co se podařilo americkému misionáři Thomasu Lillindahlovi mezi Romy ve Vidnavě? Jaké jsou výhody a nevýhody řešení romské otázky v Prostějově, ve Valašském Meziříčí, ve Vsetíně? Jak zvolená strategie vypadá s odstupem roku, dvou let, pěti let?

Již jsem psal, že neexistuje jediné opatření, které by romskou otázku zásadně řešilo. Bude potřeba celé řady různých opatření. Ne každá věc, která se osvědčila na jednom místě, se osvědčí i jinde. Vždyť i mezi Romy je mnoho poměrně odlišných skupin! Žádný krok by neměl být činěn s přehnanými očekáváními; nicméně měli bychom mít odvahu zkoušet nové věci. Někdy jich budeme muset vyzkoušet několik, než najdeme tu pravou.

Naprosto nezbytné je přesvědčovat Romy, že vzdělání se vyplatí. Odsunout romské děti do zvláštních škol je sice jednoduché, ale dlouhodobě to problém prohlubuje. Je třeba pro ně zavádět nulté ročníky. V základních školách s výraznou romskou menšinou by měla být zavedena romština jako nepovinný předmět. Je třeba, aby do romských rodin docházeli dobrovolní i placení asistenti, kteří budou žákům pomáhat s učením. Je třeba najít klubovny ty, kteří nemohou psát úkolky doma. Je třeba zakládat romské skautské oddíly, a kde je to možné, podporovat i vznik oddílů smíšených.

Je třeba mobilizovat církev. Právě tam by se mohlo najít mnoho dobrovolníků, kteří by třeba pomáhali romským rodinám s hospodařením.

Dále je možné pořádát letní tábory pro romské děti. Věřte nebo nevěřte – romské děti s nadšením přijímají, když jim někdo připraví nějaký program. A je to zážitek i pro vedoucí – zpravidla je nečekají unuděné pohledy, které je tak často možno zažít při práci s českými dětmi, které mají, nač si vzpomenou.

Dan Drápal

(dokončení příště)

Paměti romských žen – Kořeny I/2

Rozhovor s paní Margitou, ročník 1922, Oslavany, Tazatelka Helena Danielová

Maminka se o vás starala. A co to přece jenom obnášelo? Byla doma, uklízela, nebo jak to bylo?
No tak vařila, byla doma, uklízela...

A nechodila třeba někam pomáhat?...

No, až jsme byli velký, tak maminka jezdila s tatínkem.

Chodili jste do školy?

No, chodila jsem.

Tady do místní školy?

Tady, no.

A sourozenci taky všichni?

Taky chodili, no.

A kdo s vámi vypracovával domácí úkoly? Maminka?

No, musela.

A uměla maminka psát? Oba rodiče?

No.

A mluvilo se u vás v rodině romsky?

Cigánsky. Ale věříte, že já co jsem se vdala, já jsem neměla cigána, tak já jsem děcka, moje děti nemluví vůbec cigánsky.

Ale rodiče vaši uměli.

Ano rodiče jo.

A mluvili spolu? Normálně mezi sebou, když jste byli doma?

No ano. To já rozumím, když mně někdo řekne cigánsky, já rozumím, ale zpátky to nemůžu říct. (směje se)

A nepamatujete si třeba, že jste si povídali nějaké pohádky nebo jste zpívali písničky? Nezpívala vám třeba maminka nějaké?

To... neměla na to chuděra čas. (směje se) Protože nás bylo hodně, musela vařit, no tak jak jsme byli velký, tak jsem vařila nebo sestra. Ale...

A když váš tatínek... vykupoval a prodával vlastně kůže, tak on tím pádem dostával peníze. A kdo se u vás staral o peníze doma?

Jo, dostával. No maminka.

Hospodařila, rozdělávala...

Ani nevím, esi byly peníze nebo vzali si sebou, já nevím. No museli, tatínek nechal doma, ale já jsem ni doma ten týden nenašla. Ješí to měl někde schovaný nebo co, já nevím.

Takže jste neměli třeba... ehm... jako problém, že byste nemohli nakupovat, že byste neměli jídlo nebo...

Taky byl hlad. Taky. Bylo nás hodně a tak... no, že tata, že po těch dědinách, že to prodával a že jsme se tak s tem živili, no.

Co se u vás doma vařilo? Pamatujete si?

(směje se)

Nějaká nejoblíbenější jídla nebo tradičně romská, jestli maminka ovládala?

Ona, když byly to... tak to maminka vždycky napekla maso a zelí, si pamatuju, a tak vařilo se česky ta...

A dělala někdy i tradiční romská jídla?

No dělala. To bylo zvykem, když byl Štědrý večer, tak maminka (směje se) napřed jsme měli čočkovou polívku a potom v pět odpoledne a potom byla večera!

A co jste jídávali na tu večeri? To si pamatujete?

Tak to si pamatuju, maminka dělávala takový velký knedle, to bylo žlutý jak vosk, já nevím, co tam dávala. Teď tam dávala rozinka, rohlíky a zabalila to, no a dala to tak vařit... takový veliký to bylo, gulatý a maso – bůček vařila v tem zelí, no (směje se), to si tak pamatuju, no a to si tak pamatuju a to tak vařivávala na Štědrý večer maminka. Já nevím, to byl takovej zvyk jejich nebo co, já nevím.

A uměl tatínek vařit?

Ne. Tatínek ne.

Jenom maminka.

Maminka. Až jsme byly velký ta... kdo byl doma, sestra nebo to, tak jsme vařily.

A dostávali jste třeba dárky na Vánoce?

No tak taky někdy jsme dostali. Nějaký ponožky nebo punčochy a nebo košilu nebo...

A co jako úplně malé děti? Nějakou hračku třeba?

To ne.

A měli jste nějaké hračky? Jako děti?

Ne, to si pamatuju, to takového nic nebylo.

A hráli jste si třeba? Vzpomínáte si na to?

Vzpomínám si, jak venku s děckama jsme si hráli, ale doma, abychom si hráli, to ne.

A co jste venku dělali? Jak jste si hráli? Měli jste nějaký zvláštní hry třeba nebo...

Ne. Tam byl kopec, tam je les. Naproti té zmoli, tam je les. To jste si všimli, ne, ten les. Tam jsme chodivávali a tam jsme si hráli, jak divadlo a na princezny a tak, jak děcka no. (směje se)

To jste si hrávala s těmi místními dětmi, tam u vás?

No s našema.

A romskými.

Ale aji tady, tam co bydleli.

I s neromskými... a jak jste si rozuměli?

Tam mě znají všechny! To jsou kamarádky všechny v meich letech tam. V té ulici.

Takže jste s nimi tedy dobře vycházela.

No, no. My jsme vycházeli. Já tady ze žádném! Já su tady tolik rokú, ale vždycky, paní T. naproti, ona bydlí tam v jednopokojovém, spíš bydlela tady, nechala to klukovi. Ona vždycky říkala: „To musím smeknout klobouk před tebou, jak máš čisto!“ Já teda držím na čistotu, já teda mám ráda čisto! A ze žádném jsem si neřekla nic! To ne. Já jsem tady vycházela moc dobře. Mě tady mají rády baby. (pokračování příště)

Prodávají své výrobky přes internet

Výrobky romských žen se dobře prodávají na různých trzích, na snímku dole ručně tkaný koberec Foto Český západ

Občanské sdružení Český západ, o kterém jsme psali již dříve, spustilo internetový obchůdek nabízející ručně vyráběné výrobky romských žen z Dobré Vody u Toužimi.

Tři romské ženy z Dobré Vody u Toužimi získaly plnohodnotné zaměstnání jako šičky a tkadleny v dílně umístěné v sídle občanského sdružení Český západ. Jejich ručně zhotovené výrobky se prodávají nejen na trzích, ale i v nově spuštěném internetovém obchůdku na webových stránkách sdružení.

Dvě z žen šijí z přírodních textilních materiálů tuniky, tašky, kapsáře, ubrusy a také prostírání, které jsou navíc zdobeny tištěnými barevnými vzory. Třetí tká bavlněné koberce na dřevěném tkalcovském stavu. Právě tkaní koberců patří mezi tradiční romská řemesla společně s kovářstvím, košíkářstvím či drátkováním. Tyto koberce jsou oblíbené zvláště díky své trvanlivosti a snadné údržbě, stále vyhledávanější jsou i mezi alergiky. „Český západ nemá svůj vlastní

kamenný obchod, kde by mohl výrobky nabízet. Při prodeji na různých trzích se však ukázalo, že o takový sortiment je zájem, a tak jsme hledali způsob, jak je nabídnout ještě širšímu okruhu zájemců. Internetový obchůdek se nám jevil jako vhodné řešení,“ říká Martin Marek, realizátor obchůdku a fundraiser sdružení. Internetový obchůdek se nalézá na stránkách sdružení www.cesky-zapad.cz a k objednání výrobků slouží jednoduchý formulář. Všechny tyto ženy, mimořádně

manuálně zručné, absolvovaly odpovídající rekvalifikační kurzy, které jim spolu s pracovním místem zprostředkoval Český západ. V letošním roce se podařilo zaměstnat tomuto občanskému sdružení jedenáct Romů, osm z těchto pracovních míst vytvořilo ve spolupráci s Úřadem práce Karlovy Vary.

Mgr. Eva Haunerová
tisková mluvčí, Český západ
tel.: 603 772 309
eva.hauneroval@cesky-zapad.cz

Romské obrození v newyorském Českém centru

Americký fotograf Chad Evans Watt představuje na svých portrétech úspěšné české Romy – lékaře, soudce, ředitelku muzea, redaktora, ministerského radu, spisovatelku, policistu a další. Výstava tentokrát zamířila do newyorského Českého centra. Na zhruba stovce černobílých snímků, z nichž čtvrtina tvoří současnou expozici, zachytil „vzdělané Romy, kteří přijali vysoce odpovědná povolání, založili podniky a vstoupili do profesionálního ringu“. „Je to významné množství neobyčejných lidí, kteří jsou Romové a pracují (v takových postaveních) v České republice,“ uvedl autor. Na výstavu Romské obrození v New Yorku naváže příští týden promítání českého filmu Marian s romskou tematikou. (red)

KNIHY NA PRODEJ

Ilona Ferková: ČORDE ČHAVE / UKRADENÉ DĚTI
Dvojjazyčná romsko-česká brožovaná kniha vyprávění ženy milující romský jazyk. S předmluvou Mileny Hübschmannové, jež autorce pomohla začít psát.
Cena 35 Kč + poštovné

Ladislav Herák-Arpy: ZA MŘÍŽEMI
(pravdivá zpráva o intrikách a násilí za zdmi věznic)
Zpověď člověka uvězněného ve valdické věznici plná zdrcujících zážitků.
Cena 25 Kč + poštovné

Vydalo Společenství Romů na Moravě,
objednávky na telefonním čísle: 545 246 673
nebo na e-mailové adrese: rhangos@volny.cz.

Hledáme

nové romské redaktory,
dopisovatele
a externí spolupracovníky.

V případě dobré spolupráce
možnost
navázání pracovního
poměru.

Tel.: 545 246 645

e-mail:
grafika.rhangos@volny.cz

Poučme se z historie Romů

Je v dnešní době místo pro mezilidskou solidaritu, nebo vítězí sobectví?

Na snímku zleva: Jana Poláková, Helena Danielová a moderátorka diskuse Radka Müllerová z pobočky bohunické knihovny

Debata nejen o romské historii se rozvinula v podvečer 28. února v pobočce Knihovny Jiřího Mahena v Brně-Bohunicích. Pracovnice Muzea romské kultury přišly hovořit původně o historii a původu Romů v ČR, ale nakonec se rozvinula diskuse spíše na aktuální témata.

Asi 40 posluchačů si přišlo vyslechnout výklady o historii Romů, jejich současných problémech a následně si pohovořit s přednášejícími. Většina diskusí však proběhla až neformálně po skončení výkladů.

Jednou z přednášejících byla Beáta Žoltáková; zhodnotila situaci na Slovensku, odkud pochází: „Na Slovensku se nedá hovořit o romské otázce, protože to by znamenalo alespoň nástín nějaké koncepce – ta totiž neexistuje.“ Podle Žoltákové se stát občas snaží zasahovat do romské problematiky, ale výsledky jsou pouze dílčí. Jako příklad uvedla výstavbu domků pro rodiny z romských osad. „Pokud je někdo zvyklý na život s hliněnou podlahou a suchým záchodem, tak si nový byt zařadí podle svých měřtek. Nelze chudé lidi z chatrčí bez jakékoli přípravy nastěhovat do nových domků, které neumějí používat. Důležitá je osvěta – přednášky a diskuse pro děti i jejich rodiče. Ukázat chudým Romům, že se o ně někdo zajímá, pak může jít ruku v ruce s dalšími kroky,“ vysvětlila.

Reč poté sklouzla k životu běžného Roma (Romky) v Brně. Žoltáková se publiku svěčila se svými obavami, které má například během tak obvyčejné činnosti, jako je jízda tramvají. „Mívám sice strach z napadení v dopravních prostředcích, ale úplně stačí, když jdu třeba po ulici a matka říká svému synkovi: „Nedívej se tam, to je jen obyčejná cikánka.“ Podobné situace jsou podle ní jedním z důvodů, proč jsou Romové natolik uzavření před majoritou.

Přítomná vyučující ze střední školy, nedávno přestěhované na ulici Cejl, však kontrovala slovy, že „naši studenti neměli nikdy s Romy kolem své školy problémy a přistupují k nim otevřeně. Vidím rozdíly spíše v tom, že ráno potkávám mladé maminky s dětmi, jak je vedou do školy, a v poledne již bezprizorní mládež, která postává na ulici. Tím, že romští teenagři nemají možnost žádného využití, vzniká podhoubí pro pouliční kriminalitu.“

Další přednášející, Jana Poláková, hovořila o romské historii: připomněla putování předků dnešních Romů z Indie přes Persii až do

Evropy, kde se od 10. století začali usazovat. Již od počátku provázela Romy legenda, že romští kováři vykovali hřeby, kterými byl na kříž přibit Ježíš. Nejprve jim otvírala městské brány (byli představováni jako kajčníci), ale posléze se obrátila proti nim a byla jednou ze záminek k pronásledování, které mělo Romy vyhnat z měst. Je historickým paradoxem, že Romové jsou vyháněni z měst dodnes.

Sílu romského národa vidí Poláková v tom, že i po staletích perzekucí se mu podařilo přežít. Důležitým faktorem byla pro Romy jejich víra, která specifickým způsobem propojuje duchovno s každodenním životem. Například mrtvý příbuzný dále „žije“ v rodině. Romové v průběhu historie neměli problém přizpůsobit se různým církvím. Nejčastěji se však obraceli ke katolické, která se jim „odvděčila“ tak, že byli exkomunikováni. Poprvé došlo k jejich vyloučení v roce 1497 a podruhé během druhé světové války, kdy se tato církev dokonce podílela na jejich vyvražďování (což je fakt, který by měl být stále připomínán). Romové se nenechali odradit a dosud je u nich silnější víra než u majoritní společnosti.

Poláková také shrnula poválečnou situaci, kdy hlavně na Slovensku provedl komunistický režim masivní nábor Romů do průmyslu a na znovuosídlení pohraničí. Toto je například jeden z důvodů, proč vzniklo romské ghetto uprostřed Brna, kolem ulic Bratislavská a Cejl. Před válkou tam žilo hodně Němců a Židů - dělníků a obchodníků. Němci byli po válce vyhnáni a z Židů se málokdo vrátil z koncentračních táborů. Na jejich místo stál dosadil Romy ze Slovenska, jejichž potomci tam stále žijí.

Podle Heleny Danielové, další přednášející, „současní Romové neřeší diskuse o svém původu, ale holé přežití“. Vidí však i pozitivní věci: například malý posun ve školství a zaměstnanosti, kde se situace mírně zlepšila. Jako příklad uvedla Muzeum romské kultury a jeho vedlejší vzdělávací aktivity, kterými se snaží alespoň malému množství žáků pomoci se školou. Děti chodí do doučovacího kroužku, kde s nimi pracují dobrovolníci a mohou jim mnohdy přinést na poli vzdělávání více než rodiče. Danielová vidí problém v nedostatečných možnostech rodičů, kteří často sami nerozumí tomu, co stojí v učebnicích. Mnoho českých výrazů také nemá ekvivalent v romštině

a škola s rodiči na sebe často narážejí v oblasti svých kompetencí. Rodiče očekávají od školy větší výchovný rámec, než může dětem poskytnout, a škola naopak od nich očekává, že se budou s nimi připravovat. Nesplnění těchto očekávání pak vede ke zbytečným konfliktům a nedorozuměním. „Velký vliv mají také rodinné zvyky, hlavně u olašských Romů, kdy rodina zabraňuje ženám ve vzdělávání a někdy jim také vybírá ženičky,“ kritizovala situaci Danielová. „Problém je také v informovanosti o Romech, kdy je média podávají jako jednolitou skupinu. Podle médií jsme jedna stejná tlupa cigošů, která neplatí nájem a je nepřízřusobivá. Dokud se tento jejich přístup nezmění, nezmění se ani postavení Romů.“

Na závěr se rozhořela debata o vzájemné romské solidaritě uvnitř rodin. Tato solidarita tak vytváří jakýsi alternativní sociální systém, který nemá s tím státním pranic společného. Nastává tak rozpor v hlavním společenském proudu, který je silně individualizovaný a nepřeje vzájemné pomoci mezi lidmi.

Od mladého posluchače z publika poté zaznělo na potvrzení tohoto stavu varování před příliš velkou mírou konkurence ve společnosti založené pouze na úspěchu a penězích, a to za každou cenu. „Touha získat společenské uznání pak vede ke kriminalitě – převážně u mladých lidí, kteří si nemohou dovolit například značkové oblečení, které v podstatě k životu nepotřebují, ale tlačí je k tomu diktát vsudypřítomné a agresivní reklamy,“ prohlásil mladík.

Z celého setkání vyplynulo, že Romové byli nejprve „demokratickou“ první republikou úředně oceňováni a odsunuti na okraj společnosti, následně nacismem odsunuti do koncentračních táborů. Ti, co přežili, posloužili pro sociální experiment, následkem kterého se ocitli naprosto vykořeněni ze svých přirozených prostředí, tradic a mnohdy i rodin. Po převratu, který měl (nejen) Romům přinést konečně svobodu, přišel odlidštěný systém založený na bezohledné dravosti. Osobní prospěch na úkor druhých byl glorifikován jako nejvyšší hodnota. Do těchto měřítek však Romové se svou schopností vzájemně si pomáhat nezapadají. Neměli by se jí proto vzdávat a dál si vzájemně pomáhat.

Text a foto
Jiří Salík Sláma

Týden aktivit proti předsudkům a rasismu

Týden plný aktivit pro žáky a studenty s tématy rasismu, lidských práv, diskriminace, uprchlictví, předsudků, Romů a dalších etnických menšin

S jedenadvacátým březnem se každoročně pojí Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace. Valné shromáždění OSN vyhlásilo tento svátek na výroční den brutálního potlačení pokojné demonstrace proti apartheidu v jihoafrickém městě Sharpeville (21. března 1960), při kterém policisté zastřelili 69 lidí. Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace se tak stal symbolickou připomínkou všech snah za odstranění xenofobie a rasismu kdekoliv ve světě.

Pro připomenutí tohoto výročí se na dvě stě organizací zapojilo do celoevropské kampaně European-wide Action Week Against Racism s letošním tématem All different, all equal. Mezi nimi i Muzeum romské kultury, které na týden od 19. do 23. března

připravilo nabídku programů (nejen) pro školy všech stupňů. Lze si vybrat z témat: Koláž, Mentální obraz Romů, O výcviku vodících psů, CzechKid, Kdo jsou Romové?, Filmové dopoledne, Angola, připraven je také interaktivní workshop Jaké je to být uprchlíkem?, dále Pohádkový pátek a Výchova k toleranci a proti rasismu. Účast na uvedených programech je zdarma.

Veronika Maxerová
muzejní pedagožka
Muzeum romské kultury

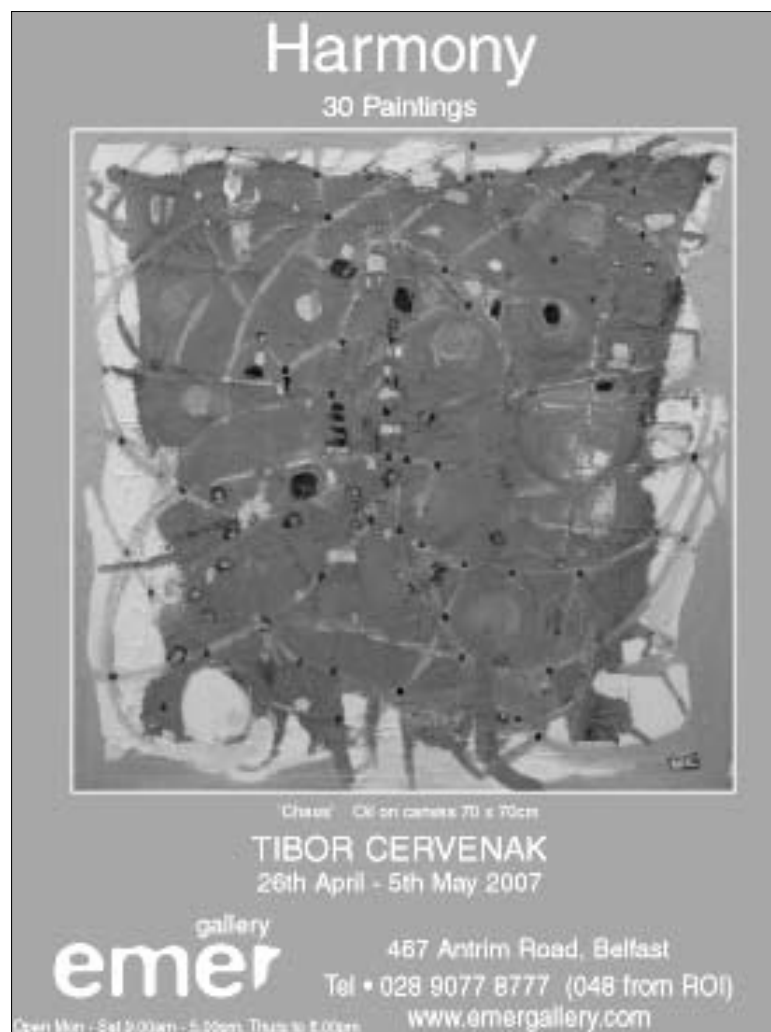
Moje rodina ve fotografii

Ve dnech 19. a 20. února se konala v pobočce Knihovny města Ostravy v Kutuzovově ulici fotografická dílna s profesionálním fotografem Františkem Řezníčkem.

Stalo se tak v rámci projektu Dvě dokořan – O vudat pale. Děti si mohly vyzkoušet, jaké to je být fotografem. Přivedly také sourozence a rodiče, které poté

za pomoci Františka Řezníčka fotografovaly. Vznikly tak unikátní profesionální i amatérské fotografie všech 70 účastníků, které jsou vystaveny v prostorách pobočky do 27. března. K úspěchu této fotografické dílny přispěla spolupráce s Bílým nosorožec, o.p.s., který s romskými rodinami spolupracuje. (red)

Harmonie Tibora Červeňáka

Romský grafik Tibor Červeňák bude vystavovat od 26. dubna v galerii Emer v irském Belfastu. Jako podklad k pozvánce posloužila olejomalba pojmenovaná Chaos (na snímku). Podle autora jde „o chaos životní – myšlenkový, ale i o moment zmatenosti v symbolizující abstrakci“. Chaos je jedním ze třiceti děl, které budou v Belfastu k vidění. Výstava s názvem (Harmony) Harmonie potrvá do 5. května. I když bude mít málokdo z České republiky příležitost ji shlédnout, je krásným příkladem toho, že díky talentu lze proniknout do zahraničního povědomí.

(V. Ch.)

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz

MHD: tram 2, 4, 9 zast. Tkalcovská, tram 3, 5, 11 zast. Dětská nemocnice.

MUZEUM
ROMSKÉ
KULTURY

Program na březen 2007

Přechodné výstavy:

Putování
poetické obrazy nedávno zesnulé maďarské
romské insitní výtvarnice Jolán Oláh
výstava trvá do 6. 9. 2007

S'oda pre tute?! Co to máš na sobě?!
Romské oděvy, šperky a interiérové doplňky
od tradičních po současné

Holocaust Romů na Slovensku 1939-1945
do 5. 4. 2007

20. 3. v 18 hod., přednáškový sál
Přednáška o romské kultuře z cyklu
Kdo jsou Romové?
podrobnosti na www.rommuz.cz

Stálá expozice:

Příběh Romů (etapa 1945–2005)

Muzeum romské kultury, státní příspěvková organizace,
vypisuje výběrové řízení na pozici
provozně-ekonomický náměstek

Náplň práce: vedení ekonomického oddělení, příprava rozpočtu, sledování toku financí, systém vnitřní kontroly, kontrola výstavby expozic, zastupování ředitele ve věcech provozně-organizačních, organizační práce: management, office manager, fundraising.

Požadavky: vzdělání ekonomického, právního či technicko-stavebního zaměření, zkušenosti s fungováním státní příspěvkové organizace, s tokem financí ze státního rozpočtu, orientace v příslušné legislativě a účetních postupech, aktivní znalost MS Office, Power Point, Internet. Znalost AJ, NJ výhodou.

Charakterové vlastnosti: schopnost vést tým, zodpovědnost, vysoké pracovní nasazení, pružnost, pečlivost.

Nabízíme: práci ve světově jediné instituci, možnost dalšího vzdělávání, HPP, 5 týdnů dovolené, platové zařazení dle tarifů státních organizací.

Příhlášky: musí obsahovat životopis žadatele, výčet předchozích zaměstnavatelů včetně kontaktů na ně, motivační dopis.

Termín uzávěrky přihlášek: 30. 4. 2007. **Kontakt pro zaslání:** Muzeum romské kultury, Bratislavská 67, 602 00 Brno nebo media@rommuz.cz

Ostatní akce pro veřejnost:

10. 4. Oslavy Mezinárodního dne Romů
vstup do výstav zdarma, otevřeno 10–21 hod.

14 hod., fara Zábřdovice, zahájení MDR,
vázání stužek na strom tolerance ve farní
zahradě, slavnostní proslov.

16–18 hod., náměstí Svobody,
VYSTOUPENÍ ROMSKÝCH SOUBORŮ

18.30 hod., Muzeum romské kultury,
VEČERNÍ SPOLEČENSKÝ PROGRAM
(módní přehlídka Luminita tančí, romská
hudba)

Otevírací doba

út–pá 10–18, ne 10–17

V prostorách recepce Muzea romské kultury je
otevřen obchůdek, kde lze zakoupit romskou a romi-
stickou literaturu, CD s romskou tradiční i současnou
hudbou a také výrobky romských řemeslníků.

JV-EKOS, spol. s r.o.,

vypisuje výběrové řízení na pozici
samostatná účetní

Náplň práce: kompletní účetnictví pro státní příspěvkové organi-
zace, zpracování fyzické inventarizace, účetní metodika a pokyny
pro ekonomiku organizace, účtování mezd, kontrola a zhodnocení
hospodaření, vztah ke státnímu rozpočtu, účtování projektů, zpra-
cování dat pro zřizovatele.

Požadavky: ekonomické vzdělání, znalost účetních norem a po-
stupů pro příspěvkové organizace, rozpočtových pravidel, základ-
ních daňových a právních norem, sestavování výkazů a rozpočtů,
práce s PC, Excel a Word podmínkou, znalost softwaru MoneyS3
výhodou.

Nabízíme: práci ve světově jediné instituci se sídlem v Brně,
možnost dalšího vzdělávání, HPP.

Příhlášky: musí obsahovat životopis žadatele, výčet předchozích
zaměstnavatelů včetně kontaktů na ně, motivační dopis.

Termín uzávěrky přihlášek: 30. 4. 2007.

Kontakt pro zaslání přihlášky: JV- EKOS, spol. s r.o.,
Malinovského 433, 664 84 Zbraslav, nebo
e-mail j.ekos@worldonline.cz

Romano hangos

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE ROČNÍK 9 • ČÍSLO 4 • VÝSLO 28. ÚNORA 2007

Společenství Romů na Moravě o. p. s. vypisuje výběrové řízení na pracovní pozici

ředitele/-ku

Klíčové zodpovědnosti:

- ✓ vedení a rozvoj organizace
- ✓ vedení a řízení pracovního týmu zaměstnanců
- ✓ vedení a tvorba projektů
- ✓ fundraising
- ✓ komunikace se samosprávami
- ✓ komunikace s médií
- ✓ reprezentace organizace na národní a mezinárodní úrovni
- ✓ administrace

Co očekáváme:

- ✓ vysokoškolské vzdělání nebo středoškolské vzdělání a minimálně

3 roky praxe v neziskovém sektoru

- ✓ bezúhonnost
- ✓ schopnost vést lidi a delegovat pravomoci
- ✓ znalost romské problematiky
- ✓ znalost práce na PC – MS Office, Internet
- ✓ znalost angličtiny
- ✓ znalost romštiny výhodou
- ✓ přednost mají romští uchazeči

*Svůj profesní životopis a motivační dopis
zašlete prosím na e-mailovou adresu:
holomkova@srnm.cz do 15. 4. 2007
(do předmětu napište Výběrové řízení
ředitel), případně poštou na adresu:
Společenství Romů na Moravě, o. p. s.,
Francouzská 84, 602 00 Brno.*

koordinátor/-ka projektu

terénní práce a občanského poradenství.
Projekt je zaměřen na romské klienty
a realizuje v Brně a Hodoníně. Jedná se
o práci na poloviční úvazek.

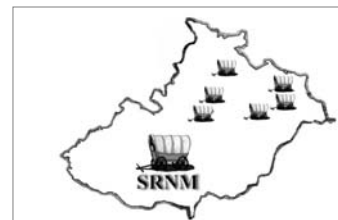
*Svůj profesní životopis a motivační dopis
zašlete na e-mailovou adresu:
srnm@srnm.cz*

do 31. března 2007

*(do předmětu napište Výběrové řízení
koordinátor TSP),
případně poštou na adresu:
Společenství Romů na Moravě, o.p.s.,
Francouzská 84, 602 00 Brno*

Požadavky:

- ✓ Vysokoškolské vzdělání nebo středoškolské vzdělání a min. tři roky praxe v příbuzném oboru
- ✓ Bezúhonnost
- ✓ Znalost práce na PC
- ✓ Samostatnost
- ✓ Ochota cestovat
- ✓ Znalost romské problematiky a RP výhodou

Výběrové řízení na pozici redaktora Romano hangos

Požadavky:

- ✓ Zkušenosti z publikační činnosti
- ✓ Dobrá znalost českého jazyka a práce s PC (Office, Outlook, Internet)
- ✓ Aktivní znalost romského jazyka slovem i písmem výhodou
- ✓ Výhodou znalost angličtiny, případně dalších cizích jazyků
- ✓ Znalost problematiky Romů a lidských práv

Nabízíme:

- ✓ Monitoring a zveřejňování projevů diskriminace
- ✓ Zajímavou práci při sledování aktuálního dění nejen v romské kultuře
- ✓ Práci v klidném a pohodovém prostředí
- ✓ Práci na poloviční úvazek
- ✓ Zvýšení kvalifikace a tím i perspektivy budoucího povolání

Své profesní životopisy, ukázky publikační činnosti a jiné související aktivity (fotografování apod.) zašlete na e-mailovou nebo poštovní adresu (v titulu Romano hangos) nejpozději do 31. března 2007.

**Romské internetové rádio vás pravidelně seznamuje s děním,
které se dotýká romské problematiky.
Zaposlouchejte se do romských veršů.
Ti, kteří věří ve věštby a horoskopy, mohou poznat svůj osud
v pořadu věnovaném astrologii a magii.
Vysílání je v češtině, romštině a angličtině.**

Rádio Rota, V Tůních 11, 120 00 Praha 2
Tel./fax: +420 224 941 945, 7, 8
www.radiorota.cz; e-mail: iveta.demeterova@radiorota.cz

Skupina Gulo čar

hledá textaře píšící moderní texty v romštině.

Zájemci posílejte své nabídky na vladimir.dirada@centrum.cz, www.gulocar.com

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS

Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSC, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
IČO:	DIČ:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:	
☐ složenkou ☐ bankovním převodem na fakturu	

Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Francouzská 84, 602 00 Brno. IČO: 26908000; Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 35-1366180207/0100. Cena ročního předplatného je 200 Kč.

Společenství Romů na Moravě

Francouzská 84, 602 00 Brno
Tel.: 545 246 673, e-mail: srnm@srnm.cz

Vydávání Romano hangos
podporuje
Ministerstvo kultury ČR

Romano hangos

ročník 8, číslo 5
vyšlo 2006-04-27

→ aktuální číslo
zprávy
rozhovor
náznaky
anketa
přílohy
reportáž
→ starší čísla
→ redakce

Najdete nás také na
internetové adrese:

<http://www.romanohangos.cz>

*Drobné vysvětlění k číslování RH. První dvojčíslí jsme označili číslem 1,
ačkoli jsme je měli označit 1–2 s ohledem na počet stran.
Chybu napravujeme v tomto čísle označením 2–3. (red)*